

Lausunto ympäristöministeriön luonnoksesta asetukseksi Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2026 ja 2027

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/31771/2025

Helsingin Latu ja Polku ry kiittää mahdollisuudesta lausua ympäristöministeriön asetusluonnoksesta Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2026 ja 2027. Helsingin Latu ja Polku ry on Suomen Ladun suurin ja vanhin paikallisyhdistys, jossa on reilu 7500 jäsentä. Perustehtävämme on edistää kaikenikäisten ulkoilua ja liikunnallista elämäntapaa kaikkina vuodenaikoina pääkaupunkiseudulla. Lisäksi haluamme vaikuttaa ulkoiluolosuhteisiin, erityisesti pääkaupunkiseudun ulkoiluolosuhteisiin.

On erittäin hyvä, että ympäristöministeriö on 1 momentin 4 kohdassa tunnistanut maksuttomien tapahtumien vapauttamisen liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavista suoritteista. Maksuttoman tapahtuman määritelmä jää kuitenkin asetuksessa tulkinnanvaraiseksi. Vaikka poikkeuksessa mainitaan, että ” myös tapahtumaa, jossa tapahtuman järjestäjällä on oikeus periä osallistujilta pääsy- tai osallistumismaksu, jolla katetaan tapahtuman järjestäjän omat välttämättömät kustannukset” ei se tarkenna mitkä kaikki kustannukset katsotaan välttämättömiksi. Lisäksi se jättää auki sen, kenen tulkittavaksi jää milloin tapahtuma on maksuton vaikka pääsymaksuja kerättäisiinkin. Huolenamme on, että tällöin esimerkiksi yhdistysten järjestämä osallistumismaksullinen toiminta tulkittaisiin vaativan tulevaisuudessakin liiketaloudellisten perustein hinnoiteltavan suostumuksen Metsähallitukselta.

Nykyisellään maksuasetus rinnastaa elinkeinotoimintaa harjoittavat toimijat ja yleishyödyllistä toimintaa järjestävät tahot samalle viivalle. Pahimmillaan luvasta aiheutuva todellinen kustannus on yleishyödylliselle yhdistykselle itseasiassa korkeampi kuin elinkeinoharjoittajalle, koska useimmat yhdistyksistä eivät voi verotuksessa vähentää arvonlisäveroa.

Toivoisimmekin, että maksuttomaan tapahtumaan tulisi tunnistaa konkreettisenä esimerkkinä myös yhdistysten järjestämä yleishyödyllinen toiminta, samaan tapaan kuten koulujen päivaretket on mainittu. Ulkoilu- ja retkeilytoimintaa toteuttavien yhdistysten yleishyödyllinen toiminnan tavoitteena on edistää ulkoilua ja näin ollen lisää kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Yhdistystoimintaa ei näin ollen tulisi rinnasta yritysten harjoittamaan elinkeinotoimintaan, koska yhdistysten järjestämä toiminta on luonteeltaan voittoa tavoittelematonta.

Haluamme myös tuoda esille, että muiden julkisten tahojen ylläpitäminen retkeilyrakenteiden käytöstä ei peritä maksuja. Esimerkiksi Helsingin kaupungin ylläpitämien retkeilyrakenteiden käyttämisestä ei aiheudu toiminnan järjestäjälle ilmoitusvelvollisuutta tai siihen ei tarvita maksullista suostumusta. Tällainen toiminta kannustaa kansalaisten virkistystoimintaan ja parantaa yhdistysten toimintaedellytyksiä. Kannustaisimme myös ympäristöministeriötä pohtimaan, voisiko retkeilyrakenteiden (pois lukien polttopuiden ja vuokrattavien kohteiden käytön) vapauttaa lupamaksuista ja näin ollen madaltaa luonnon virkistyskäytön mahdollisuuksia ja kannustaa eri toimijoita edistämään kansalaisten hyvinvointia.

Lopuksi toivoisimme myös Metsähallitukselta selkeämpää tulkintaa maksuasetuksesta ja toiminnan ilmoittamisvelvollisuudesta. Nykyisellään lupien hinnoitteluperiaatteet ovat epäselvät ja luvan hakijan näkökulmasta niitä sovelletaan vaihtelevasti. Olemme yhdistyksenä esimerkiksi tänä syksynä

maksaneet 163,15 euron maksun Metsähallituksen suostumuksesta yhdistyksemme järjestämästä opastetusta retkestä Karkalin luonnonsuojelualueelle. Toisaalta kahdesta erillisestä, toisella kertaa järjestetystä retkestä saimme yhteensä 100,40 euron maksun kirjallisesta suostumuksesta. Mitään selkeää perustelua erilaisiin loppusummiin ei ole annettu yhdistykselle, eikä Metsähallitus erittele laskullaan summia. Tapahtumailmoituksen tekijä ei voi varautua kustannukseen, koska maksunvaraisuus on epäselvä. On myös huonon hallintotavan mukaista, että tapahtumailmoitusta tehdessään tapahtumanhakija ei voi nykyisellään tietää riittääkö tapahtumasta pelkkä ilmoitus vai myöntääkö Metsähallitus kyseisestä tapahtumasta maksullisen suostumuksen.

Muilta osin Helsingin Latu ja Polku ry yhtyy kattojärjestönsä Suomen Latu ry:n lausuntoon asiasta.